

Силабус курсу
«Сільськогосподарська фітопатологія та ентомологія»

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма: «Агрономія»
Спеціальність – 201 «Агрономія»

Рік навчання: 2
Семестр: 3
Кількість кредитів: 5
Мова викладання: українська

ПП

Керівник курсу
д.с.-г.н., с.н.с. Євген КРИВОХИЖА

Контактна інформація yevhen.kryvokhyzha@wunu.edu.ua, +380973223553

Опис дисципліни

Дисципліна «Сільськогосподарська фітопатологія та ентомологія» дозволяє отримати систематичні теоретичні та практичні ґрунтовні знання для проведення діагностики хвороб, виявлення шкідників сільськогосподарських культур через ознаки пошкодження органів рослин на фоні впливу факторів зовнішнього середовища.

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти отримає знання про предмет, завдання, методи сільськогосподарської фітопатології та ентомології, основні хвороби та шкідники зернових, зернобобових, коренеплодів, бульбоплодів, олійних культур, ознаки ураження, джерела інфекції, розвиток хвороби та методи захисту сільськогосподарських рослин від хвороб та шкідників. Вивчення дисципліни дозволить здобувачу визначати хвороби та шкідники, прогнозувати появу, поширення хвороб та шкідників, організувати систему профілактичних заходів, які направлені на зниження чисельності шкідників та хвороб, аналізувати інформацію про види хвороб, шкідників та ступінь їх загрози для сільськогосподарських культур.

Структура курсу

Години (лекц./практ.)	Тема	Результати навчання	Завданн я
Модуль 1 Фітопатологія			
2/2	<i>Тема 1.</i> Значення фітопатології. Загальні відомості про хвороби	Вивчити предмет і завдання фітопатології. Мати уявлення про хвороби рослин, поширення, шкідливість хвороб рослин, симптоми та типи прояву хвороб рослин, втрати врожаю сільськогосподарських культур від хвороб.	Поточне опитування
4/4	<i>Тема 2.</i> Інфекційні та неінфекційні хвороби сільськогосподарських рослин.	Засвоїти поняття про інфекцію. Знати зв'язок між інфекційними та неінфекційними хворобами рослин. Неінфекційні хвороби. Інфекційні хвороби	

2/2	<i>Тема 3.</i> Хвороби зернових культур.	Вивчити основні хвороби зернових культур: тверда сажка, стеблова сажка, летюча сажка, бура листкова іржа пшениці, звичайна коренева гниль, борошниста роса, септоріоз, снігова або фузаріозна плісень, фузаріоз колоса, смугаста плямистість ячменю, хвороби кукурудзи..	Поточне опитування
2/2	<i>Тема 4.</i> Хвороби зернових бобових культур.	Знати ознаки хвороб сої, гороху, квасолі і люпину.	
2/2	<i>Тема 5.</i> Хвороби олійних культур.	Ознайомитися з ознаками ураження соняшника, ріпаку та гірчиці, льону олійного основними найшкодочиннішими хворобами.	
4/4	<i>Тема 6.</i> Хвороби коренеплодів та бульбоплодів	Знати ознаки уражень основними хворобами цукрових буряків, картоплі та моркви.	Поточне опитування
2/2	<i>Тема 7.</i> Значення ентомології. Загальні відомості про шкідників	Засвоїти поняття про ентомологію, як науку. Вивчити загальну будову комах та їх біологію. Знати класифікацію комах.	
2/2	<i>Тема 8.</i> Багатоїдні шкідники рослин	Мати уявлення про біологію і морфологію комах ряду прямокрилі, ряду твердокрилі та ряду лускокрилі.	
4/4	<i>Тема 9.</i> Шкідники зернових культур.	Вивчити морфологію та ознаки ураження рослин хлібними клопами, злаковими попелицями, злаковими мухами та шкідниками кукурудзи.	
2/2	<i>Тема 10.</i> Шкідники бобових культур	Знати морфологію та ознаки пошкодження рослин комахами ряду рівнокрилих, ряду трипси, ряду твердокрилих, ряду лускокрилих та ряду двокрилих.	
2/2	<i>Тема 11.</i> Шкідники олійних культур	Вивчити морфологію шкідників та ознаки пошкодження ними соняшника, ріпака, гірчиці та льону.	

2/2	Тема 12. Шкідники коренеплодів. Шкідники бульбоплодів.	Вивчити морфологію, біологію та ознаки ураження шкідниками коренеплодів та бульбоплодів: довгоносиком буряковим звичайним, мертвоїдом матовим буряковим, буряковим клопом, буряковою крихіткою, буряковою мінуючою мухою, шкідниками ряду твердокрилих та ряду лускокрилих.	Поточне опитування
-----	--	---	--------------------

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

● **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль	Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Поточне оцінювання не рідше як один раз на два заняття. Оцінка визначається із середнє арифметичне з отриманих оцінок за перший змістовий модуль.	Виконання модульного завдання, яке складається із 20 тестів за змістом навчального модуля.	Поточне оцінювання не рідше як один раз на два заняття. Оцінка визначається із середнє арифметичне з отриманих оцінок за другий змістовий модуль.	Виконання модульного завдання, яке складається із 20 тестів за змістом навчального модуля.	Оцінка за виконання завдання (презентації)	Оцінка за написання реферату	Тестові завдання (20 тестів по 2 бали за тест) – макс. 40 балів. 2 теоретичні питання – 60 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Літературні джерела

1. Антипова Л.К., Кутузаки О.М. Фітопатологія. Модуль III. Хвороби овочевих культур Методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія». Миколаїв. 2022. 60с.
2. Атлас хвороб та шкідників. URL: <https://pni.com.ua/атлас-хвороб-та-шкідників/>
3. Оксентюк Я.Р., Гуторчук С.Л., Матвійчук Б.В. Інструктивно-методичні матеріали до проведення лабораторних занять з навчальної дисципліни «Сільськогосподарська ентомологія». Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2022. 116 с.
4. Матушкіна Н.О. Ентомологія: курс лекцій. Київ, 2020. 111 с.
5. Станкевич С.В., Леженіна І.П., Забродіна І.В., Байдик Г.В., Сіроус Л.Я., Герман Л.В. Сільськогосподарська ентомологія: назви основних шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень: навч. посіб. Вид. 4-те, перероб. і доп. Житомир: Вид-во «Рута», 2023. 200 с.
6. Марков І.Л., Башта О.В., Еентош Д.Т., Елим'язний В.А., Дерменко О.П., Черненко Є.П. Фітопатологія: Підручник / за ред. І.Л. Маркова. К, 2017. 548 с.; 61 іл.
7. Методичні вказівки з дисципліни «С. г. ентомологія» / Розова Л.В., Мелітополь.: ТДАТУ, 2018. 64 с
8. Пінчук Н.В., Вергелес П.М., Коваленко Т.М., Окрушко С.Є. Загальна фітопатологія: Навч. посіб. / За ред. Н.В. Пінчук:Вінниця, 2018. 272 с.
9. Сігарьова Д.Д., Пилипенко Л.А., Борзих О.І., Ковтун А.М. Сільськогосподарська нематологія. Київ: Аграрна наука, 2017. 340 с.
10. Татарінова В.І., Бурдуланюк А.О., Рожкова Т.О. та ін. Фітопатогенний контроль агроценозів зернових культур. *Вісник Сумського національного аграрного університету, сер. «Агрономія і біологія»*. 2018. Вип. 3 (35). С. 8–13.
11. Melnik A. T. (Gavrilyuk), M. M. Kyryk The evaluation of potato breeding material on resistance to *Altemaria* blight. // "Біологічні дослідження - 12.2019". Тези X Всеукраїнської науково - практичної конференції (16-18 березня 2019 р.). Житомир, 2019. С.371. 372.
12. Downie R., Lin M., Corsi B., Ficke A., Lillemo M., Oliver R at al. *Septoria Nodorum* Blotch of Wheat: Disease Management and Resistance Breeding in the Face of Shifting Disease Dynamics and a Changing Environment. *Phytopathology*. 2021.
URL:<https://apsi.oum.apsnet.org/doi/pdf/10.1094/PHYTO-07-20-0280-RVW>
13. Melnik A. T. (Gavrilyuk), Kyryk M. M. Effect of potato planting time and the plantation treating by microbiological preparation Planrise on *altemaria* blight infecting, tubers yield // "Перспективи розвитку регіонального виробництва і застосування біологічних засобів захисту рослин від присвяченого Міжнародному рокові здоров'я рослин (11 вересня 2020 р) Одеса Хлібодарське, 2020 р.

14. Pedigo L.P., Rice M.E., Krell R.K. Entomology and Pest Management: Seventh Edition. Long Grove: Waveland Press, 2021. 584 p.

15. Plant Pathogens & Principles of Plant Pathology URL: <http://agrimoon.com/wp-content/uploads/Plant-Pathogens-Principles-of-Plant-Pathology.pdf>

16. Saqib H. M., Chohan S., Abid M. Chemical management of alternaria leaf blight of sunflower. International Journal of Phytopathology. 2020. P.173–178.

Інформаційний ресурс

1. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН URL: <http://www.dnsgb.com.ua/>

2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

3. Бібліотека ім. Л. Каніщенка ЗУНУ URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/component/search/?s>

4. Google Академія (ресурс для пошуку наукових статей). URL: <https://scholar.google.com>.